

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และกระทำความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของผู้อื่นโดยทุจริต ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกันในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ชักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง การกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ซึ่ง นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่คณะกรรมการวิสามัญฯ และจำเลยวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาบ่ายคืนหลังเที่ยง จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับ นายศักดิ์ดา ว่า “พวกรุ่นนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดา จึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดา ตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ขอนานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดา ตอบว่า

“ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดา จึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดา ตอบว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้น วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ชักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมเรื่องราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าที่เอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าว ผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารกับแบบแปลน และประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และจำเลยแล้ว เป็นเหตุให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ ซึ่งหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญฯ ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลย มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมาย บทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลย พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ รับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้ว ลงมติรับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับ แต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าว ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/ว๑๘๕ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๕ การประชุมเกี่ยวกับงบประมาณ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๓ ขั้นตอน คือ ๑. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกระทรวง (วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓) ๒. ขั้นตอนการพิจารณา ระดับกลุ่มภารกิจ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกลุ่มภารกิจน้ำ (วันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓) และ ๓. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกรม โดยอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ (วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓)

สำหรับการพิจารณาระดับกระทรวง วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนการพิจารณาระดับกลุ่มภารกิจ วันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยในการประชุมวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร สูดน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณราคาต่อพื้นที่ในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน และขอรายละเอียดโครงการกับแบบแปลนและประมาณราคา เพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่ง นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดอัตราราคาต่อหน่วยงานของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ และจะจัดส่งแบบแปลนและประมาณราคาให้ในภายหลัง ตามระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และสรุปผลการประชุม เอกสารหมาย จ.๑๗ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ มี นางสาวแนน บุญยิตดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง และ นางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณา งบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการ ด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณา เสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๙๑ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๘ หนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๔๑๒๙ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๙ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือชี้แจงตอบประเด็นคำถามและจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ให้แก่คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ และจำเลย ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ลงวันที่

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๐ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อที่ประชุมว่า การประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฝ่ายเลขานุการประสานให้มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามลำดับ จากนั้น เลิกประชุม เวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๑ ภายหลังเลิกประชุม นางสาวแนน นายนันทนา จำเลย และ นายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหาร กับมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสรุปการประชุมและจัดเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไปอยู่ในห้องประชุม เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่ นายศักดิ์ดา รับประทานอาหารกับ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ ชัยสังฆะ และ นายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ มีหมายเลขโทรศัพท์ ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ซึ่งจดทะเบียนในนามของ นางสาวนันทนา ติดต่อ นายศักดิ์ดา ที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่ง นายศักดิ์ดา ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ซึ่งจดทะเบียนในนาม นางอภิรดี วิเชียรศิลป์ ภริยาติดต่อไปยังโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ แต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยใช้หมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวติดต่อกลับหา นายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา และ ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นระยะเวลาสนทนา ๕๖๔ วินาที และ ๓๖๔ วินาที ตามลำดับ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมาย จ.๒๕ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในวาระของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยเข้าร่วมประชุมโดยมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเองว่า ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท มีราคาสูง และการเบิกจ่ายค่าเบี่ยงเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่ใช้ขุดเจาะเป็นของราชการ พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ นายสุรินทร์ วรจิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจงและตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีนักธรณีวิทยาและช่างขุดเจาะที่มีประสบการณ์ และมีเครื่องขุดเจาะบ่อบาดาลที่สามารถขุดเจาะได้งานซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน ส่วนการเบิกจ่ายจะดำเนินการตามจริง

ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่าราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเองซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔ เอกสารหมาย จ.๒๑ ในช่วงบ่ายเป็นการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อเนื่องจากช่วงเช้า แต่จำเลย ไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาประชุมประมาณ ๔๐ นาที จึงมีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔ เอกสารหมาย จ.๒๑ และบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๒ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดา ทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่า เป็นคณะกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารหมาย จ.๒๔ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณางบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยสรุปการปรับลดงบประมาณรายจ่าย แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ คงเหลือ ๑,๒๖๑,๕๗๒,๑๐๐ บาท มีผู้ร้องเรียนกล่าวหาอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่อง และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน ดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและ นางนันทนา ทราบแล้วสรุปสำนวนพร้อมความเห็น เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากกว่า การกระทำ ของจำเลยมีความผิดอาญาตามข้อกล่าวหา และเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน ทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง สำหรับคดีอาญา ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ส่วนคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้อง ต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ซึ่งต่อมาศาลฎีกา มีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรม

ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง สำหรับการกระทำของ นางนันทนา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นไปโดยชอบหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า การตั้งคณะกรรมการไต่สวนเป็นไปโดยไม่ชอบนั้น เห็นว่า แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่า มีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่ต้องไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้...” และมาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง... ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” เมื่อพิจารณามาตราดังกล่าวตามลำดับแล้ว เห็นได้ว่า ในการไต่สวนไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นก่อน จึงจะตั้งคณะกรรมการไต่สวนได้ โดยมาตรา ๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นก็ได้ แต่มาตรา ๕๑ กลับกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเองหรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวน ในกรณีที่ไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเช่นจำเลย ซึ่งคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๖ ดังที่ปรากฏตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนคดีนี้ ก็มีคณะกรรมการสอดคลองตรงตามมาตราดังกล่าว ที่จำเลยอ้างว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นโดยไม่ปรากฏคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะจะเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่

ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ การตรวจสอบ ข้อ ๓๓ กำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจสอบไว้ โดยเลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายมีอำนาจตรวจสอบได้ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่จำเป็นต้องมอบหมาย อีกทั้งปรากฏตามรายงานและสำนวนการไต่สวน เอกสารหมาย จ.๑ หน้าที่ ๓ ข้อ ๓. การไต่สวน และการรวบรวมพยานหลักฐานระบุว่า ในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้นำพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการไต่สวน โดยให้ถือว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนด้วย ดังนั้น คณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นตามที่จำเลยอ้างคงเป็นผู้ตรวจสอบตามมาตรา ๔๙ มิใช่ผู้ไต่สวนเบื้องต้น จึงหาต้องมีคำสั่งแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ การตั้งคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบแล้ว ที่จำเลยอุทธรณ์ในทำนองว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเร่งรัดการตรวจสอบโดยไม่ชอบนั้น เห็นว่า ก่อนที่จะมีการตรวจสอบการกระทำของจำเลยนั้น มีผู้กล่าวหาร้องเรียนเหตุที่เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมาย จ.๓ โดยมีข้อความระบุว่า “ระหว่างการประชุมอนุกรรมการพิจารณาแผนบูรณาการ ๒ ซึ่งมี น.ส.แนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานอนุกรรมการในชุดคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากอนุกรรมการไม่ยอมปล่อยผ่านงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จนทำให้ นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ต้องไปร่วมประชุมชี้แจงในที่ประชุมดังกล่าวถึงกับระเบิดกลางที่ประชุมว่า มีอนุกรรมการฯ บางคนโทรศัพท์เรียกเงิน ๕ ล้านบาทแลกกับการผ่านงบประมาณให้” ซึ่งถือเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพียงพอที่จะตรวจสอบได้ โดยเฉพาะมีการระบุชื่อนายศักดิ์ดา ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง แม้มิได้ระบุชื่อจำเลยว่าเป็นผู้ถูกร้องเรียนก็ตาม แต่ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ การตรวจสอบ ข้อ ๓๓ วรรคสอง กำหนดว่า ในการดำเนินการตรวจสอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อทราบรายละเอียดตามเรื่องกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเป็นประการใด มีพยานหลักฐานใด หรือบุคคลใดร่วมหรือสนับสนุนกระทำความผิด การตรวจสอบที่กระทำวันรุ่งขึ้นหลังจากได้รับหนังสือร้องเรียน โดยสอบถามคำ นายศักดิ์ดาเพื่อทราบถึงผู้ถูกร้องเรียนและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเช่นนี้ มิใช่เป็นการมุ่งเอาผิดจำเลยฝ่ายเดียว การตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบหาเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบอันเป็นการไม่ชอบ

แต่อย่างใดไม่ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ โดยคณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานหลักฐานที่จำเลยร้องขอไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้อง ครบถ้วนนั้น เห็นว่า แม้มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน... แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้... คณะกรรมการไต่สวน... เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสาร จากบุคคลใด ให้... พนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่... คณะกรรมการไต่สวน... เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจ ประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัย ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุขึ้นไว้ในสำนวนการไต่สวน...” ซึ่งตามรายงาน และสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้า ๗๗ และ ๗๘ คณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุ ที่ไม่เรียกพยานบุคคลที่จำเลยร้องขอ เนื่องจากจำเลยร้องขอให้เรียกพยานบุคคลเกินกว่าระยะเวลา สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และจำเลยยังมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งมิได้ระบุ ว่า พยานบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหรือรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ อย่างไร พยานบุคคลที่จำเลยขอให้เรียก ไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งเป็นการให้เหตุผล ที่เหมาะสมสอดคล้องกับที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว และการจงใจประวิงเวลาต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ ที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย ทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการล่าช้าหรือไม่ มิใช่พิจารณาจากระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและมีความเห็นและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เพียงประการเดียว บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดกรอบเวลาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการล่าช้าเป็นที่เสียหาย แก่ราชการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดระยะเวลาแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดี ที่จำเลยมีหนังสือขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ๕ และให้เรียกแบบแปลน และประมาณราคามาประกอบเพื่อแก้ข้อกล่าวหาเท่านั้น มิใช่ขอให้เรียกพยานประกอบการไต่สวน แต่อย่างใด การที่คณะกรรมการไต่สวนมิได้ดำเนินการให้ จึงมิใช่การกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วน โดยเชื่อคำเบิกความ

ของ นายศักดิ์ดา อย่างเดียวนั้น เห็นว่า ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ หน้าที ๒ มีการระบุถึงการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพยานบุคคล ๙ ราย และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ รวม ๑๐ รายการ ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนสอบปากคำพยานบุคคลเพิ่ม เป็น ๑๗ ราย ถือเป็นการไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณ หรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งหากได้ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิด ของจำเลยแล้ว คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะมีคำสั่งได้ ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๒ วรรคหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นไปโดยชอบแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิด ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจาก นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการจัดทำงบประมาณ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พยานพร้อมกับเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมชี้แจง ในการประชุมดังกล่าว จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยานร่วมชี้แจงข้อมูลต่อที่ประชุม วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการพิจารณากลุ่มภารกิจและรายการตามลำดับ พยานและเจ้าหน้าที่เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยยังคงชักถามและโจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในเรื่องเดิม จากนั้น คณะกรรมการวิสามัญฯ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมา โดยคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะอนุกรรมการชุดหนึ่งใน ๘ คณะดังกล่าว ซึ่งมีกำหนดการประชุมเพื่อพิจารณางบประมาณ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในส่วนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ครั้นวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานนั่งรับประทานอาหารร่วมกับ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ ชัยสังฆะ และ นายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ

นางนันทนา สงฆ์ประชา เลขานุการคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ติดต่อโทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่งของพยาน บอกให้โทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ พยานจึงใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ อีกเครื่องหนึ่งของพยานบันทึกหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวไว้ นางนันทนาไม่ได้แจ้งว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใด และให้ติดต่อเรื่องใด แต่พยานพอจะคาดคะเนได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันรุ่งขึ้น เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ติดต่อไปที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้น เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ ติดต่อกลับมา พยานจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเคยซักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญฯ และเคยพูดคุยกันมาก่อน พยานและจำเลยใช้เวลาสนทนา ๙ นาทีเศษ เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์ติดต่อพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ โดยจำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วพูดว่า “พวกรุ่นนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” พยานถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยจึงบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานประเภทดังกล่าว เป็นงานที่ใช้วิธีการตกลงราคาที่มีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ได้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมฯ ก็ทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ขณะสนทนา พยานและจำเลยโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง เนื่องจากสัญญาณหลุด ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ซึ่งในขณะนั้น พยานอยู่ภายในห้องรับประทานอาหาร แต่เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานาน จึงออกไปสนทนาภายนอกห้อง พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนา และไม่ได้แจ้งให้เพื่อนของพยานทั้งสองคนทราบ ในวันเดียวกัน พยานใช้แอปพลิเคชันไลน์โทรศัพท์ติดต่อ นายภาดล ถาวรฤทธิ์ธน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิท เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง นายภาดล แจ้งว่าถูกเรียกเงิน

ในลักษณะเดียวกัน และพยานยังได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหา นายสุรินทร์ วรกีจำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟัง และแจ้งให้เข้าร่วมชี้แจง ในวันรุ่งขึ้น และให้แจ้ง นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เข้าร่วมชี้แจงด้วย ต่อมาช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์ติดต่อ นายนิรุต ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ฟัง นายนิรุต บอกกับพยานว่า “เรื่องแบบนี้ อย่าไปยอม” ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยตลอดการประชุมจำเลยคงซักถาม เป็นส่วนมากเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพียงโครงการเดียว พยานจึงให้ นายสุรินทร์ เป็นผู้ชี้แจง จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยง พยานเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบ นางวันทนา อาชีวะวิทธิ หรือ ผอ.เจ๊ียบ ผู้อำนวยการส่วนในสำนักงบประมาณ พยานพูดกับ นางวันทนา ว่าตนรู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจำนวนมาก และการพิจารณาไม่มีความคืบหน้า ทั้งที่มีวาระการพิจารณาถึง ๖ วาระ แต่พิจารณาได้เพียงวาระแรกเท่านั้น นางวันทนา แสดงความเห็นใจ พยานจึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนเกิดเหตุให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแถลงข่าว” หลังจากนั้น ที่ประชุมไม่ได้มีการประชุมต่ออีก จนกระทั่งพักการประชุมในช่วงเที่ยง ขณะพักประชุม พยานพบ นายนิรุต อีกครั้ง จึงเล่าเหตุการณ์ในที่ประชุมให้ฟัง และขอให้พาไปพบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ สำหรับการประชุมในช่วงบ่าย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๔๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ โดยพยานแถลงต่อที่ประชุมขอตัดลดงบประมาณลง ๑ เพอร์เซ็นต์ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตัดงบประมาณลง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ กรณีมีบุคคลอ้างว่าเป็นกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานเข้าพบและส่งบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ นอกจากนี้ โจทก์ยังมี นายภาดล นายกุศล นายสุรินทร์ และ นายนิรุต เบิกความสนับสนุน องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์โดยมติเสียงข้างมาก เห็นว่า คดีนี้โจทก์มี นายศักดิ์ดา เป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียว ซึ่งคำเบิกความของประจักษ์พยาน จะมีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้หรือไม่ นั้น ต้องประกอบด้วยพยานแวดล้อมและเหตุผลที่น่าเชื่อถือ

อันควรแก่การรับฟัง หาได้ขึ้นอยู่กับจำนวนประจักษ์พยานมากหรือน้อยไม่ และมีเชื่อว่าประจักษ์พยาน เบิกความอย่างไรแล้วศาลจะต้องรับฟังได้ตามนั้น โดย นายศักดิ์ดา เบิกความถึงรายละเอียด ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่ตนได้ประสบพบมาเป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณางบประมาณ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับกระทรวงเรื่อยมาจนถึงระดับกรมในที่ประชุมของคณะกรรมการวิสามัญฯ จนถึงคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ซึ่งในข้อนี้ นอกจาก นายศักดิ์ดา แล้ว ยังมี นายกุศล และ นายสุรินทร์ มาเบิกความให้เห็นพฤติการณ์ของจำเลยที่ตั้งข้อสังเกตและซักถามงบประมาณเฉพาะ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาโดยตลอดตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ วันที่ ๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่จำเลยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมันอันอาจเอื้อให้เกิดการทุจริตได้ แต่ไม่มีพยานหลักฐานที่เป็นรูปธรรม สนับสนุนให้เห็นว่าเพราะเหตุใดจำเลยจึงเชื่อเช่นนั้น ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงตั้งข้อสังเกตและซักถามเช่นเดิม ทั้งที่มีผู้แทนสำนักงบประมาณ ชี้แจงแล้วว่า การกำหนดราคาก่อสร้างโครงการดังกล่าวเป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงาน ดำเนินการเอง โดยคำนวณค่าเฉลี่ยแบบประมาณราคา (Unit Cost) ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน แม้จะมีกรรมการวิสามัญฯ หรืออนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนอื่นร่วมตั้งข้อสังเกต หรือซักถาม แต่ก็ไม่มีลักษณะที่เน้นย้ำถึงโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยตลอดเช่นจำเลย การตั้งข้อสังเกตและการซักถามของจำเลยจึงมิได้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบการใช้งบประมาณ ของหน่วยงานรัฐตามปกติ แต่เป็นการสร้างความกดดันและความกังวลแก่ผู้รับการพิจารณาว่า จะถูกตัดหรือลดงบประมาณหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อต่อรองในการแสวงหาประโยชน์ อันทำให้เห็นมูลเหตุ ชักจูงใจให้จำเลยโทรศัพท์หา นายศักดิ์ดา ผ่านการติดต่อของ นางนันทนา ในคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดย นายศักดิ์ดา และจำเลยใช้เวลาสนทนาครั้งแรก ๙ นาทีเศษ และใช้เวลาสนทนาครั้งที่สอง ๖ นาทีเศษ สอดคล้องกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ข้อความที่มีการสนทนาโต้ตอบกัน ทางโทรศัพท์ระหว่าง นายศักดิ์ดา กับจำเลยตั้งแต่การเรียกเงิน จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อ นายศักดิ์ดา ปฏิเสธก็เปลี่ยนมาเป็นขอร้องแทน เพื่อแลกกับการไม่ตัดลดงบประมาณ มีลักษณะ พูดต่อรองกันไปมา ซึ่งมีรายละเอียดมาก ยากที่จะแต่งเรื่องขึ้นมาให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะข้อความ ที่สนทนากันระหว่างจำเลยและ นายศักดิ์ดา ในเรื่องของงานยังสอดคล้องกับการตั้งข้อสังเกตและซักถาม ของจำเลยในการประชุม ซึ่งมุ่งเฉพาะโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ที่มีงบประมาณไม่มาก

แต่ดำเนินการหลายแห่ง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การติดต่อทางโทรศัพท์เป็นการขอให้ นายศักดิ์ดา ส่งแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้าง จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจในการขอแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ ซึ่งในประเด็นเดียวกันนี้ จำเลยเคยตั้งข้อสังเกตไว้แล้วตั้งแต่ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ซึ่งขณะนั้น ไม่มีข้อห้ามมิให้อนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง จำเลยไม่เคยรู้จัก นายศักดิ์ดา มาก่อน ย่อมไม่กล้าเรียกเงินหรือของงาน โดยมี นายจักร์ตน พัวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ เบิกความสนับสนุนนั้น ข้อเท็จจริงจากทางไต่สวนได้ความว่า นายศักดิ์ดา เบิกความถึงการติดต่อทางโทรศัพท์ระหว่างจำเลยและ นายศักดิ์ดา ที่มีเวลาสอดคล้องตรงกับข้อมูล การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ว่า นายศักดิ์ดา และจำเลยสนทนากันครั้งแรก เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ซึ่งในข้อนี้ นายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ และ พันจ่าอากาศเอก ศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรังสี ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานแก้ปัญหาหนี้สินแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ และสนับสนุนการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และเข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการดังกล่าวด้วย ต่างเบิกความตรงกันว่า ภายหลังเลิกประชุมวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา พยานยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อจัดเตรียมเอกสารสำหรับการประชุมในวันถัดไป จำเลยและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหารเย็นเป็นเวลา ๒๐ ถึง ๓๐ นาที โดยออกจากห้องประชุมเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา แม้จำเลยนำ นายจักร์ตน มาให้ศาลไต่สวน เพื่อสนับสนุนข้อต่อสู้ของตน แต่ นายจักร์ตน ก็เบิกความในทำนองเดียวกับ นางสาวแนน รับว่า ต่างอยู่ในห้องประชุมภายหลังเลิกงานจริง แต่ไม่ทราบว่าจำเลยพูดคุยกับ นายศักดิ์ดา เรื่องใด ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าการโทรศัพท์ติดต่อ นายศักดิ์ดา เพื่อติดตามเอกสารเป็นการกระทำในขอบอำนาจหน้าที่ ของอนุกรรมการนั้น แม้อนุกรรมการจะมีอำนาจในการขอเอกสาร แต่วิธีการเพื่อให้ได้มา ซึ่งเอกสารดังกล่าวย่อมจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของคณะอนุกรรมการที่เคยปฏิบัติมาเช่นเดียวกัน เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายสรเดช และ พันจ่าอากาศเอก ศักดิ์สิทธิ์ เบิกความตรงกันว่า กรณีที่อนุกรรมการ ประสงค์จะขอเอกสารเพิ่มเติม อนุกรรมการต้องแถลงให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการทราบ จากนั้น ฝ่ายเลขานุการจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานและติดตามเอกสารดังกล่าว ตรงกับข้อบังคับการประชุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๗ และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ นายศักดิ์ดา นายสุรินทร์ และจำเลยเบิกความว่า จำเลยเคยขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคา โดยติดตามทวงถาม

ตั้งแต่การประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรินทร์ ได้รับการประสานจากฝ่ายเลขานุการจึงจัดเตรียมเอกสารและนำส่งให้ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญฯ รวมถึงจำเลยโดยตรงที่บ้านพัก ซึ่งก็เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่ นายสรเดช และ พันจ่าอากาศเอก ศักดิ์สิทธิ์ เบิกความแสดงให้เห็นว่าจำเลยย่อมทราบข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ แต่กลับประสานขอเอกสารดังกล่าวโดยตรง อีกทั้งจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยตรง ย่อมจะต้องระมัดระวังตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเช่นนั้น หากหน่วยงานจัดเตรียมเอกสารไม่เพียงพอ จำเลยก็ควรต้องดำเนินการผ่านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับการประชุมและแนวทางปฏิบัติที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ดำเนินการสืบกันมา เพื่อเป็นการป้องกันข้อครหา ข้อต่อสู้ของจำเลยที่อ้างว่าติดต่อทางโทรศัพท์กับ นายศักดิ์ดา เพื่อขอแบบแปลนและประมาณราคาเช่นนี้ไม่สมเหตุผล จึงเป็นพิรุณและไม่น่าเชื่อถือที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะสนทนาทางโทรศัพท์ นายศักดิ์ดา อยู่ร่วมกับ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ และ นายเต๋อ ซึ่งเป็นพยานคู่ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับโจทก์ต่างไม่นำมาไต่สวนนั้น นายศักดิ์ดา ยืนยันมาตั้งแต่ที่ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ขณะที่จำเลยโทรศัพท์ติดต่อ นายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดา กำลังรับประทานอาหาร เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานานจึงออกไปสนทนากับจำเลยด้านนอกห้องรับประทานอาหาร พลตำรวจตรี วิวัฒน์ และ นายเต๋อ ไม่ทราบเรื่อง อีกทั้งไม่มีเหตุที่ นายศักดิ์ดา ต้องเล่าถ้อยคำสนทนาทางโทรศัพท์ให้ทั้งสองฟัง บุคคลทั้งสองจึงไม่ใช่ประจักษ์พยานที่รับรู้ถ้อยคำสนทนา ระหว่างจำเลยและ นายศักดิ์ดา การที่โจทก์ไม่นำ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ และ นายเต๋อ มาให้ศาลไต่สวนนั้นหาใช่เป็นข้อพิรุณแต่อย่างใดไม่ ทั้งหากจำเลยเห็นว่าพยานทั้งสองปากมีความสำคัญและสามารถให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่จำเลยก็ชอบที่จะนำบุคคลทั้งสองมาให้ศาลไต่สวนได้ แต่จำเลยกลับไม่ได้กระทำส่วนอุทธรณ์ของจำเลยที่ว่าไม่มีการบันทึกเสียงสนทนาไว้เป็นหลักฐานนั้น ก็อาจเป็นเพราะในขณะนั้น นายศักดิ์ดา ไม่คาดคิดว่าจะต้องบันทึกเสียงสนทนาไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้ดำเนินคดีแก่จำเลย ประกอบกับเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าทันทีทันใด โอกาสที่จะบันทึกเสียงสนทนาย่อมไม่มี ส่วนที่ นายศักดิ์ดา กล่าวต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีการเผยแพร่ภาพและเสียงผ่านทางสื่อมวลชนในทำนองว่า นายศักดิ์ดา ได้บันทึกเสียงการสนทนาไว้ แต่เมื่อเข้าให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติม วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และเบิกความต่อศาลกลับให้ถ้อยคำและเบิกความว่าไม่มีการบันทึก

การสนทนาไว้นั้น ก็น่าเชื่อว่าเป็นการพูดต่อที่ประชุมและสื่อมวลชนด้วยความไม่พอใจ และแสดงให้เห็นว่า ตนมีพยานหลักฐานที่มั่นคงที่จะกล่าวหาจำเลยได้ ในทำนองข่มขู่จำเลยอยู่ในที่ อย่างไรก็ดี เมื่อตรวจดูบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริง คำให้การ และคำเบิกความแล้ว นายศักดิ์ดา คงยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์โทรศัพท์เรียกเงินหรือของานของจำเลยมาโดยตลอด ดังนั้น แม้คำเบิกความพยานโจทก์ในส่วนนี้จะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ส่วนพฤติการณ์ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดีมิได้เปลี่ยนแปลง ข้อแตกต่างดังกล่าวจึงเป็นเพียงพลความ การที่บันทึกการสนทนาจะไม่มีอยู่จริงก็เป็นเพียงการขาดพยานหลักฐานอย่างหนึ่งเท่านั้น กรณีไม่ถึงกับเป็นเหตุให้คำเบิกความของ นายศักดิ์ดา มีน้ำหนักน้อยลง ส่วนที่ นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานจำเลย เบิกความว่า หลังจาก นายศักดิ์ดา กล่าวในที่ประชุมแล้ว นายศรัณย์วุฒิ จะพา นายศักดิ์ดา ไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน นายศักดิ์ดา พูดในทำนองว่า ไม่มีใครเรียกเงิน แต่ที่กล่าวไปเช่นนั้น เพราะโมโหจำเลยจากการซักถาม การที่ นายศักดิ์ดา กล่าวเช่นนั้น ก็อาจเป็นเพราะ นายศักดิ์ดา ไม่ต้องการไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนให้เรื่องลุลกลามมากขึ้น โดย นายศรัณย์วุฒิ ยังรับว่าให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนตามเอกสารหมายเลข จ.๓ หน้าที่ ๑๓๘ ถึง ๑๔๐ ภายหลังเกิดเหตุไม่นาน ในทำนองว่า ตนอยู่เคียงข้างอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อธิบดีซึ่งน่าจะหมายถึง นายศักดิ์ดา อึดอัดมาจากการซักถามในลักษณะไล่บี้ไล่ต้อน โดยกรรมการฯ บางคนใช้วิธีดังกล่าวเรียกผลประโยชน์จากหน่วยงานเพื่อผ่านงบประมาณให้ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติการณ์ที่ได้จากการไต่สวน นายศักดิ์ดา และที่จำเลยอุทธรณ์ว่า นายศักดิ์ดา มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อน โดยเบิกความและอ้างบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงและความเห็นของ นายชาดา ไทยเศรษฐ์ เอกสารหมายเลข ล.๓๑ เพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างดังกล่าวนั้น ก็เป็นเพียงความเห็น การตั้งข้อสังเกตและซักถามของจำเลย และการชี้แจงของ นายศักดิ์ดา เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ตามธรรมดาย่อมมีเหตุกระทบกระทั่งกันเกิดขึ้นได้ หากจะมีความไม่พอใจเกิดขึ้นระหว่างการประชุมบ้างก็เป็นเรื่องปกติ ไม่น่าจะร้ายแรงถึงขนาดว่า จะต้องปิ่นแต่งเรื่องขึ้นเพื่อปรักปรำจำเลย อีกทั้งในคืนวันเดียวกันแทบจะในทันทีภายหลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดา ได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหา นายภาดล และ นายสุรินทร์ เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟังทันที ย่อมไม่มีเวลาคิดปรุงแต่งเรื่อง โดยในส่วนนี้ โจทก์ยังมี นายภาดล และ นายสุรินทร์ มาเบิกความยืนยัน โดยเฉพาะ นายภาดล ยังเบิกความสนับสนุนได้ความทำนองว่า นางนันทนา แจ้งให้ นายภาดล โทรศัพท์ติดต่อหาจำเลยเช่นกัน จำเลยพูดกับ นายภาดล เกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำที่ นายภาดล ดูแล มีการซักถามจนนำไปสู่การพูดในเชิงขอเข้ามาดูแลงานโครงการ

ซึ่งตามความเข้าใจของ นายภาดล มีลักษณะในเชิงของงานของกรมดังกล่าว ส่วนที่ นายภาดล จะถูกจำเลยเรียกเงินด้วยหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องระหว่าง นายภาดล และจำเลย และในวันรุ่งขึ้น นายศักดิ์ดา ยังโทรศัพท์ติดต่อ นายนริศ เล่าเรื่องที่ถูกรายงานให้ นายนริศ ฟังด้วย แม้ นายภาดล นายสุรินทร์ และ นายนริศ เป็นคนรู้จักในฐานะเพื่อน และได้บังคับบัญชา ของ นายศักดิ์ดา ก็ตาม แต่ต่างก็เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองหรือขัดแย้งกับจำเลยมาก่อน พยานบุคคลทั้งสามยังเปิดความเชื่อมโยง กับที่ นายศักดิ์ดา เปิดความ จึงเชื่อว่าเปิดความไปตามจริง แม้เป็นพยานบอกเล่าแต่โดยสถานะหน้าที่ ของพยานดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับข้อความที่ตนรับทราบมา น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ จึงมีน้ำหนักให้รับฟัง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าพยานเหล่านี้เป็นพยานบอกเล่า และเป็นคนรู้จักสนิทสนม หรือเป็นผู้บังคับบัญชาของ นายศักดิ์ดา ไม่น่ารับฟัง จึงฟังไม่ขึ้น พยานพฤติเหตุแวดล้อมของโจทก์ดังกล่าว ที่ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์เช่นนี้ย่อมสนับสนุนคำเปิดความของ นายศักดิ์ดา ประจักษ์พยานให้น้ำหนักมากยิ่งขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แม้คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จะไม่มีอำนาจ ในการพิจารณาปรับลดงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่คงไว้ซึ่งอำนาจในการเสนอความเห็น ต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับคำของงบประมาณได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จำเลยเป็นหนึ่งในคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ย่อมมีอำนาจในการแสดงความคิดเห็น สนับสนุนรายงานของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่จัดทำขึ้นตามที่จำเลยตั้งข้อสังเกตไว้ได้ ดังนั้น ความเห็นของจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่อภิปราย ตั้งข้อสังเกต และซักถามไว้ต่อที่ประชุม ย่อมมีส่วนส่งผลให้เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อหน่วยงานที่ขอรับการจัดสรร งบประมาณได้ ด้วยเหตุที่ได้วินิจฉัยไว้แล้ว การที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงินหรือขอผลประโยชน์ จากโครงการในการจัดทำงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นการอาศัยโอกาสในตำแหน่งที่ตนมีอำนาจ และหน้าที่ที่สามารถเสนอปรับลดงบประมาณได้ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อันเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และเป็นการขอ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ของจำเลยไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน เมื่อคดีฟังได้ดังกล่าวแล้วอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลย เป็นข้อปลีกย่อย และไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น องค์คณะชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์โดยมติเสียงข้างมากเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน

นางชนากานต์ อีระเวชพลกุล

นายอดิศักดิ์ ตันติวงศ์

นางมณฑรี อุษชิน

นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

นายวิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์

นายปุณณะ จงนิมิตรสถาพร

นายชูศักดิ์ ทองวิฑูโกมลย์

นายอุทัย โสภาโชติ

นายเผด็จ ชมพานิชย์